

Mattias Enn värnar om vackra gamla melodier

Mattias Enn gick på högstadiet i Kalmar och hette ännu Nilsson då skådespelerskan Eva-Britt Strandberg kom till stan med sin föreställning om Zarah Leander. - Det satte igång tankar, jag ville veta mer.

Nu sitter Mattias Enn i en fåtölj på hotellet i Örebro kommen till mitten av sin långa turné i Riksteaterns regi med föreställningen *Den förste turisten i Europa - revyer och kabaréer i krig och fred*.

Skolgrabben har hunnit fylla 39, en mogen man med prickig sidennäsduk i bröstfickan. Men fortfarande fascinerad av Zarah Leander, den kontroversiella divan, älskad och hatad efter sin upphøjelse i Nazityskland.

Han verkar ha levt sig in i hennes liv, scendebuten hösten 1993 på Mosebacke i Stockholm skedde med hennes sånger. Och med den mörka röst som påfallande liknar hennes.

- Hon var ju närmast baryton som jag.

Nu handlar inte onsdagkvällens föreställning bara om Zarah Leander utan om flera av epokens stjärnor, från Vera Lynn och Noël Coward via Josephine Baker och Marlene Dietrich till danska Lulu Ziegler. Med sånger om kärlek i krigets slagskugga. Och sånger som kom efter freden.

Lockad till Wien

Men värländska Zarah, som ett tag bodde nästgårds i Risinge, norra Östergötland, har etsat sig fast och symboliserar på flera sätt tidsandan för Mattias Enn.

- Hon sjöng i Karl Gerhards revyer 1932-36, även antinazistiska kupletter och jag är övertygad om att Karl Gerhard delade med sig av sina tankar - och lärde henne texta TYDLIGT.

Den lille dansk-tyske operettstjärnan Max Hansen hade som jude tvingats fly från Berlin 1933 men engagerade Zarah till en roll i Wien 1936 där hon gjorde succé och fick ögonen på sig av nazistiska koryféer.

- Marlene Dietrich ogillade nazisterna och hade lämnat Berlin, Zarah fyllde ett tomrum, antog ett erbjudande om att komma dit och göra film med generös ersättning. Hon glömde Karl Gerhards varningsord, hon lockades väl av pengarna, säger Mattias Enn.

Svensk dubbelmoral

Samtidigt konstaterar han att Zarah Leander beundrades även i Sverige så länge "det gick bra" för Hitler. När de allierade fick övertaget i och med slaget om Stalingrad och Zarah Leander återvände började många hata henne och det mesta som var tyskt.

- Det är Sveriges dubbelmoral, säger han. Självgodheten.

Vänskapen med antinazisten Karl Gerhard hjälpte dock Zarah Leander tillbaka i värmen. Hon bojkottades av Sveriges radio men började turnera i folkparkerna.

- Hon var hatad men blev folklig igen.

En längtan som ratas

Själv har Mattias Enn ingen större förankring i det tyska språket, han kan tala om känslor och sjunga schlager, säger han med ett skratt men

Glad och eftertänksam - Mattias Enn slår vakt om melodiskatter från mellankrigsperioden som han sjunger på Folkan på onsdag.

"Tredje rikets diva" kallades Zarah Leander vars öde fascinerar Mattias Enn.

blir strax allvarlig när han talar om - melodier.

- Jag skriver vissa texter och översätter men man blir lätt självkritisk när man jämför med Karl Gerhard, säger Mattias Enn.

- Den längtan som finns efter vackra melodier ratas av musikbranschen. Man ratar 40-talisterna som gillar melodier som det var förr och som ju har råd att köpa skivor!

Att på egen bekostnad ge sig ut och missionera för den sångskatt han värnar och omvända en ung publik roar honom inte. Jo kanske ändå om han får uppbackning av språk- och historielärare.

Trogen publik

Mattias Enn är väl inte direkt välkänd i hela landet men i Stockholm har han sjungit fram en trogen publik med sin repertoar rotad i mellakrigstiden och strax intill. 16 skivor har han hunnit ge ut och ett framträdande i Allsång på Skansen visade att hans kvalitet är uppskattad.

Till Kumla kom han senast för två år sedan med tungvrickande sånger ur svensk revyhistoria och på onsdag kväll på Folkan är det dags igen, nu med ett bredare tilltal, tillsammans med ackompanjatören Jan-Erik Sandvik på piano.

- Min dröm? Att fortsätta att sjunga, att rösten fungerar, säger sympatiska Mattias Enn aningen anspråkslöst. Men en stuga i Småland där jag kan stuva undan alla mina prylar vore inte fel!

Text: Lars Litzén Foto: Sune Eskelinen

Publicerad: 09 Oct 2012